

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ДИЗАЙН**

«ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ»
Голова циклової комісії

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ФАХОВОГО МОЛОДШОГО БАКАЛАВРА**

ДИЗАЙН ДИТЯЧОЇ ІНТЕРАКТИВНОЇ КНИЖКИ ПРО КОТІВ

Виконала: _____ Шерстяченко Ніна Іванівна

(підпис)

Керівник: _____ Петухова Тетяна Анатоліївна

(підпис)

Рецензент: _____ Ямелик Ірина Василівна

(підпис)

Одеса - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. Історико-теоретичні засади створення інтерактивної літератури ...4	
1.1 Історія розвитку інтерактивної літератури	4
1.2 Дослідження впливу інтерактивної літератури на формування дитини	11
1.3 Принципи будови та структура дитячої інтерактивної книжки	14
РОЗДІЛ II. Технологічні засади дитячої інтерактивної книжки про котів	17
2.1 Процес створення макету книги	32
ВИСНОВКИ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	38

ВСТУП

Актуальність. Останніми роками спостерігається значний розвиток інтерактивних технологій, які знаходять все більше застосування у сфері освіти та розваг для дітей. Одним із найбільш перспективних напрямів є створення дитячих інтерактивних книг, які поєднують у собі елементи традиційного читання та сучасні мультимедійні можливості. Такі книги не тільки стимулюють інтерес дитини до читання, але й сприяють розвитку її когнітивних та творчих навичок.

Ця дипломна робота присвячена розробці дитячої інтерактивної книги на тему одеських котів. Вибір теми зумовлений кількома факторами. По-перше, коти є популярними та улюбленими тваринами у дітей, що сприяє приверненню їхньої уваги та інтересу. По-друге, в Одесі багато скульптур котів, які можуть бути цікаво й захопливо подані в ілюстраціях, та більш детально познайомити дітей з містом.

Метою у розробці цієї дитячої інтерактивної книжки було створити захоплюючий та освітньо цінний ресурс, який би поєднував розважальні та навчальні елементи для дітей. Книга повинна залучати дітей до читання, розвивати їхні когнітивні та творчі навички, а також сприяти емоційному розвитку через інтерактивні елементи.

Предмет: макет книги

Об'єкт: створення дитячої інтерактивної книжки на тему котів.

Методи: аналіз спеціалізованої літератури, пошук і аналіз аналогів. В процесі створення макету книги використовувалися такі програми, як Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe InDesign та Krita.

Процес створення дипломної роботи було розподілено на наступні **завдання:**

- Аналіз літератури та існуючих аналогів
- Зробити фото котів
- Розробка ілюстрацій

- Конструювання внутрішніх елементів книжкового блоку
- Верстка тексту та самої книги

РОЗДІЛ 1. Історико-теоретичні засади створення інтерактивної літератури

1.1. Історія розвитку інтерактивної літератури

Читання та доступ до книг відіграють ключову роль у становленні наших особистостей та суспільства взагалі. Вони не лише забезпечують доступ до інформації, а й сприяють розвитку критичного мислення, уяви та культурного збагачення.

Підтримка читання та забезпечення доступу до книг у суспільстві сприяють формуванню освіченої та культурно розвиненої спільноти, яка є основою для подальшого прогресу та розвитку. Читання не лише хобі, а й ключ до розуміння себе та світу. Це чудовий спосіб відпочити від повсякденних турбот, який допомагає заспокоїти розум і зняти стрес.

З дитинства через книги та літературні твори формується уявлення людини про світ. Те, які наративи пріоритетно впливають - імперські чи універсальні, залежить від письменників та політичного контексту держави. Росіяни, це розуміючи, активно постачають книги до окупованих територій, що підкреслює, що книга може стати засобом впливу, особливо в умовах конфлікту. Тому важливо підтримувати читання української літератури.

Це чудова новина про зростання читацької активності серед українців! Подвійне збільшення кількості читачів з 8% до 19% за три роки є значущим досягненням. Особливо радісно чути, що паперові книги українською мовою є популярними, оскільки це сприяє збереженню й підтримці мовної та культурної спадщини.

Порівняно з Німеччиною, де читає майже половина населення, можна побачити потенціал для подальшого росту читацької культури в Україні.

Державні ініціативи, такі як сертифікати для новонароджених на придбання українських книг, є чудовим способом підтримки цього розвитку. Вони не лише сприяють доступності книг, а й стимулюють батьків до того, щоб вже з самого народження дітей вводити їх до світу читання.

Книга - одне з найвеличніших винаходів людства. Від того часу, як люди оволоділи письмом, вони почали зафіксувати свою мудрість у книгах. Ці твори відкривають перед нами світ, дозволяють увявити минуле і зазирнути у майбутнє. Історія розвитку книги була довгою і складною. Люди використовували для її виготовлення найрізноманітніші матеріали: глину, листя і кору дерев, шкіру тварин, бамбук, папірус, шовк.

Перші паперові книги з'явилися в Європі у XIII столітті і були написані вручну. Кожна книга виготовлялася 5-7 років і коштувала дуже дорого. У XV столітті було винайдено спосіб друкувати книги, що революціонізував їхнє поширення.

У 1574 році у Львові Іваном Федоровим було видано першу друковану книгу в Україні під назвою "Апостол". Люди, довіряючи всі свої знання і досвід книгам, навчилися їх зберігати. Бібліотеки, які вважаються скарбницями книг, мають своє коріння в давньогрецькому слові "бібліотека", що означає приміщення для зберігання книг ("бібліо" - книга, "тека" - сховище).

Існування бібліотек налічує сотні років. Давні єгиптяни називали книги "аптеками для душі", оскільки вони вважали, що вони роблять людську душу благородною і розум сильним.

В Україні перша бібліотека з'явилася ще за часів Київської держави, яку створив князь Ярослав Мудрий у 1037 році. Поява книгодрукування стала значною подією в розвитку культури українського народу і серйозним чинником у формуванні національної свідомості. Друкована книга, крім своєї основної функції, започаткувала новий етап в історії культури - мистецтво книгодрукування. Книгодрукування відображало гуманістичні ідеї в українській

історії і служило важливою зброєю для представників вітчизняного гуманізму у боротьбі за незалежність.

До появи першодруків в Україні основним носієм текстів була рукописна книга, яка мала велике значення як мистецьке творіння. Одним із найвідоміших зразків є рукописне Пересопницьке Євангеліє, написане в період між 1556 і 1561 роками у Заславлі при монастирі св. Трійці, що довгий час належало Пересопницькому монастирю на Волині. Пересопницьке Євангеліє є відомим не лише як зразок тогочасної української мови з використанням волинського діалекту, але й як визначна пам'ятка українського мистецтва. Основний зміст орнаментики цього євангелія складається з зображень української флори.

Друкована книга є результатом поєднання графічного мистецтва і технології поліграфії. Перші книги, які були надруковані кирилицею, з'явилися у 1491 році у друкарні Швайпольта Фіоля у Кракові. Серед них були "Осьмигласник", "Тріодь цвітна" і "Часословець".

В Україні першим друкованим виданням є "Апостол", опублікований у 1574 році Іваном Федоровим у Львові. "Апостол" відзначив початок розвитку друкарства в Україні. Окрім "Апостола", Іван Федоров видавав також навчальні книги, зокрема граматики. Однією з таких книг був "Буквар", який був опублікований у 1574 році. "Буквар" містив дві частини: азбуку і матеріали для читання. Ця книга, крім свого значення як одне з перших друкованих видань українською мовою, відіграла важливу роль у шкільній освіті того часу.

Львівська друкарня, хоча продовжує українську друкарську традицію, не обмежується простим наслідуванням минулих практик, а активно розвивається і адаптується до нових вимог і можливостей. У своїх перших виданнях Львівське братство спробувало впровадити зміни до церковнослов'янського кириличного шрифту, хоча модифікації обмежилися лише прописними літерами, вони мали значний вплив.

Перші видання були прикрашені досить просто, наприклад, "Граматика" 1591 року. Проте в наступних виданнях, таких як "Часослов" 1609 року та "Бесіди Іоанна Золотоустого о вихованні чад" 1609 року, з'явилися нові оздоблення - сюжетно-фігурні гравюри (рис.1).

Рис. 1. Фотографія першої книги «Апостол».

Структура книги

Кожну книгу можна розділити на початок, головну частину і завершення.

Вступна частина. Вступний матеріал у книзі може варіюватися, оскільки його зміст часто визначається потребами введення теми та обсягом цієї частини. Просто кажучи, нижче наведений порядок є перевіреним і підходить для більшості книг. Вступний матеріал часто має відокремлену нумерацію, наприклад, за допомогою римських цифр, що особливо зручно для довідкових видань, де точна кількість сторінок може бути встановлена лише після друку. Цей підхід дозволяє адаптувати вступ до конкретних вимог видання, забезпечуючи максимальну зрозумілість і зручність для читачів.

Авантитул. Авантитул - це перша сторінка видання, яка розташована перед титульним листом і зазвичай містить видавничу марку, епіграф, присвяту та інші заголовні дані. Іноді її також називають фортитулом або вихідним листом. Ця сторінка може бути порожньою і не містити жодної інформації, виступаючи як захист титульного листа. При нумерації сторінок, зазвичай, на авантитулі ставиться перший номер. Якщо під час верстки виявляються зайві сторінки, авантитул може бути виключений.

Оголошення. На контртітулі зазвичай розміщується оголошення, яке включає список інших книг того ж автора, а також інформацію про видання в цілому, включаючи можливо перекладений титульний лист.

Заголовок. Заголовок книги зазвичай виділяється художнім поліграфічним оформленням на титульному листі і містить у собі назву видання.

Зворотна сторона титулу. Зворотній бік титульного листа, яка традиційно є четвертою сторінкою видання, зазвичай розташована основна вихідна інформація, така як знак авторських прав, ISBN, каталожні дані, анотація і основна інформація про видання і видавця.

Фронтиспіс. На лівій сторінці розгортки з титульним листом зазвичай знаходиться ілюстрація або портрет автора.

Зміст. Список частин, розділів і глав у книзі зазвичай розміщується на початку і починається з лівої сторінки.

Список ілюстрацій. Повний перелік ілюстрацій зазвичай включає всі зображення, які представлені у книзі, з їхніми номерами сторінок або розташуванням. Список скорочень містить розшифровку або пояснення всіх використаних в тексті аббревіатур і скорочень.

Передмова. Супровідна стаття, розміщена на початку видання, зазвичай включає в себе пояснення мети і особливостей змісту та структури твору.

Вступ. Вступ розгортає тему книги і зазвичай написаний автором. Він зазвичай розпочинається з нової сторінки.

Основний текст. Основний текст може бути розділений на будь-яку кількість частин, розділів, глав або підрозділів у будь-яких комбінаціях.

Заклучна частина. Заклучний матеріал, так само як і вступний, може бути представлений у різних форматах і стилях.

Післямова. Супровідна стаття, розміщена після основного тексту твору.

Додатки. Таблиці, пояснення і додаткові матеріали, які відносяться до основного тексту, але мають вторинне значення щодо основної теми.

Примітки. Примітки, що пояснюють.

Список термінів (глосарій). Список понять і термінів, що відносяться до обговорюваної теми.

Словник. Список іноземних слів за абеткою з поясненням їхніх значень.

Бібліографія. Список книг, використовуваних як джерела чи інформації рекомендуються для подальшого вивчення.

Предметний покажчик. Список понять за абеткою з посиланнями на сторінки.

У заклучній частині зазвичай всі розділи починаються з нової сторінки. Нумерація зазвичай відповідає основній системі нумерації тексту. Однак, якщо існує достатній зв'язок з вступним матеріалом або якщо заклучна частина є спільною для кількох томів, можна використовувати римські цифри для нумерації, що продовжується з вступної частини або починається наново.

Дитяча література відіграє унікальну роль у мистецтві слова і в історії народу, відображаючи його національну самосвідомість та важливі загальнолюдські цінності. Вона особлива завдяки тому, що представляє світ дитини, де переважає чисте, світле й казкове сприйняття.

Дитяча книжка має за мету створювати духовно-емоційне середовище для особистісного зростання дитини, сприяючи її гуманному розвитку, підтримці гідності та розуму. Вона сприяє утвердженню гуманістичних цінностей, захищає права на щастя та підтримує вільний розвиток природних людських почуттів і

здібностей. Основне завдання дитячої літератури полягає в перемозі гуманного світогляду над антигуманним, сприяючи соціальному та духовному прогресу людини. З врахуванням дитячої літератури також пов'язують майбутній розвиток цивілізації.

Альберт Швейцер висловив завдання для свого часу: досягнути справжньої доброти можна лише через залучення кращих художніх творів, створених для дітей, до освітнього процесу.

На основі аналізу сучасних дитячих книжок можна виділити ключові характеристики, які сприяють духовному та інтелектуальному розвитку дітей: наповнення вмістом, що сприяє духовному зростанню; якісні ілюстрації; врахування вікових особливостей аудиторії; зрозуміле та яскраве викладення матеріалу.

Ерік Огар підтверджує ці погляди, вказуючи на важливість того, як видавці ураховують потреби та можливості потенційної читацької аудиторії. Ціннісні орієнтири духовно-інтелектуального виховання і розвиток особистісних якостей у контексті співпраці та інклюзії часто базуються на загальній абстрактній концепції дитини, яка враховує досить спрощену вікову диференціацію.

Вони орієнтовані на створення умов для розвитку дітей без явних ознак статі, національності, а також ураховують усереднений рівень психологічного, розумового, емоційного та освітнього розвитку, що має стати єдиною нормою на всі часи.

Дослідник приходить до висновку, що «дзеркало», яке відтворює світ сучасної української дитини, виглядає не сучасно, оскільки книга може впливати на виховання гармонійної особистості лише в тому випадку, якщо вона потрапляє до дитини у відповідний час і повністю відображає свою основну соціальну функцію.

У кожному періоді свого життя дитина повинна мати доступ до книги, яка відповідає її читацьким потребам і відповідно до її інтересів на даний час. Ця

книга має торкатися актуальних для цього періоду тем і справді цікавити її. В майбутньому українська дитяча книжка стикається з численними викликами, включаючи конкуренцію з "авдіовізуальною культурою", і ці аспекти потребують детального вивчення і обговорення.

Результатом аналізу є виявлення численних суперечностей між видавництвами і споживачами сучасної книжкової продукції. Видавництва часто ставлять на перше місце комерційний успіх, незалежно від якості продукту, тоді як споживачі вимагають якісну літературу за доступними цінами.

Видавництва орієнтуються на загальні потреби суспільства, тоді як споживачі віддають перевагу індивідуальним підходам.

Також, видавництва тяжіють до традиційних форматів книжок, у той час як споживачі вимагають мультивекторний продукт, який поєднує кілька функціональних аспектів. У цьому процесі велику роль відіграють батьки, вихователі, освітні установи та організації. Сучасне спонукання до читання також повинно стати однією з ключових складових освітньої політики держави, яка має стежити за формуванням свідомих громадян та патріотів.

1.2. Дослідження впливу інтерактивної літератури на формування дитини

На сьогоднішній день інтерактивні книги здобувають все більшу популярність серед дітей та дорослих. Інтерактивна книга дозволяє своєму читачеві стати активним учасником оповідання.

Основні функції інтерактивних книг включають ігрові, розвиваючі та пізнавальні аспекти. Відомо, що основною діяльністю малих дітей після народження є гра. Діти проводять багато часу з іграшками та книжками, що допомагає їм досліджувати світ навколо себе. Багато батьків помічають, що їхня дитина не завжди має бажання читати нові книжки. Це може бути пов'язано з тим, що звичайні книги здаються дітям нудними та нецікавими. Інтерактивні книги

призначені саме для того, щоб зацікавити малюка і залучити його у процес читання, роблячи цей процес цікавішим та взаємодійним.

Інтерактивні книжки впливають на дитину через декілька основних механізмів:

- Яскраві образи героїв привертають увагу дитини до різних об'єктів і допомагають зосередити погляд.

- Голосовий запис виконує різні функції, такі як читання тексту, спів пісень, розповідання віршиків, що збагачує слуховий досвід дитини.

- Спеціальні віконця, важелі, кнопки, які потрібно відкривати, смикати або натискати, а також різноманітні поверхні (гладенькі, шорсткі, м'які або колючі) розвивають тактильні почуття дитини.

- Деякі сторінки можуть містити запахи, які відчуваються, треручи їх, що дозволяє дитині пізнавати предмети за запахом.

Ці елементи сприяють активному взаємодії з книгою, створюючи більш залучаюче і пізнавальне досвід для малюка.

Так, ігрові елементи дійсно роблять інтерактивні книги значно цікавішими для дітей порівняно зі звичайними книгами. Робота з такими книгами сприяє швидшому розвитку мовлення, пам'яті, уваги і моторних навичок у дитини. Це відбувається завдяки тому, що інформація, яка міститься в книзі, подається ненав'язливим, захоплюючим і цікавим способом, що дозволяє дитині легко і запам'ятати її без особливих зусиль. Це є основною ідеєю за розвиваючими та пізнавальними функціями інтерактивних книг.

Виммельбухи справді чудовий приклад інтерактивних друкованих книг, які спеціально створені для маленьких дітей. Вони комбінують у собі безліч ілюстрацій на одному розвороті, що створює ефект "захоплюючого мелькання". Такі книги сприяють розвитку уваги та спостережливості у дітей, адже малюнки і об'єкти приховані під відкриваючимися віконцями, що стимулює їх дослідницькі навички.

Основні особливості Віммельбухів, які роблять їх такими популярними:

1. Товсті картонні сторінки: це робить книги міцними і тривалими, що особливо важливо для маленьких дітей, які ще не вміють дбайливо обходитися з книжками.

2. Багатообразність малюнків: кожен розворот книги містить велику кількість різних об'єктів та персонажів, що стимулює увагу та фантазію дітей.

3. Приховані віконця: це особливість, яка робить читання цих книг ще більш цікавим. Діти можуть активно шукати та відкривати віконця, щоб відкрити нові малюнки або об'єкти (рис2).

Такий формат не лише розважає, а й сприяє розвитку різних навичок у дітей, включаючи вміння концентруватися, спостерігати та маніпулювати об'єктами.

Рис. 2. Книга Віммельбух

Електронні інтерактивні книги доступні для завантаження на планшети, що дозволяє мати їх завжди під рукою. Вони, можливо, менш популярні за друковані

книги, проте мають великий потенціал для розвитку. Такі книги дозволяють оживити героїв казок, слухати їх голоси та взаємодіяти з ними за допомогою інструкцій, що надаються. Інтерактивні книги є надзвичайно корисними для розвитку дитини у всіх аспектах. Вони захоплюють не лише саму дитину, а й її батьків. Перегортаючи сторінки таких книг, ви та ваша дитина зануритесь у захопливий світ улюблених героїв та їх пригод.

1.3. Принципи будови та структура дитячої інтерактивної книжки

Інтерактивні книги – це сучасна форма літературних творів, яка поєднує текст, звук, графіку, відео та інші мультимедійні елементи. Вони не лише надають читачеві можливість пасивного читання, але й активно залучають його до сюжету і дозволяють впливати на розвиток подій. Читачі можуть здійснювати вибори, розв'язувати головоломки та брати участь у інтерактивних іграх, що створює унікальний досвід взаємодії з текстом.

Однією з особливостей інтерактивних книг є їхня мультимедійна складова. Вони можуть містити анімацію, звукові ефекти, музику, відеоролики та інші елементи, що допомагають візуалізувати сюжет і створювати насичену атмосферу, яка залишається в пам'яті. Такі книги дозволяють читачеві повніше і глибше відчувати історію, занурюючись у неї і співпереживаючи персонажам.

Інтерактивні книги відрізняються своєю багаторівневістю і нелінійністю. Вони дозволяють читачеві обирати різні шляхи розвитку сюжету, приймати рішення та досліджувати альтернативні закінчення, тим самим створюючи унікальний підхід до історії. Цей формат сприяє активізації уяви та творчих здібностей читачів, що робить читання цікавішим та більш захоплюючим. Дизайнери створюють ці книги не лише для виконання освітніх цілей, а й як важливий інструмент для дослідження різноманітних аспектів навколишнього світу. Для дітей молодшого шкільного віку важливою є зовнішній вигляд книги, її вміст, розмір і вага.

Тому дитячі книги мають конкретні стандарти для ілюстративного та шрифтового оформлення. Вивчення особливостей представлення ілюстративного матеріалу, вмісту і зовнішнього оформлення дитячих книг є актуальною задачею, яку вирішують сучасні дизайнери книг. Україна встановила спеціальні вимоги до книжкових видань для дітей, які регламентують правила підготовки та друку книг в залежності від вікових груп читачів, наведених у таблиці 1.

Порівняльна характеристика деяких вимог до друку видань для дітей різних вікових груп

Параметри порівняння Вікова група	Вік читачів	Кегль для основного тексту	Рекомендована ілюстративність видання	Кількість переносів на сторінці
Перша	до 6 років	14 і більше	50% і більше	до 4
Друга	від 6 до 10 років	14 і більше (рис. 1а, 1б), а для учнів III-IV класів 12 і більше (рис. 1в, 1г)	35% і більше	до 8
Третя	від 11 до 14 років	10 і більше	30% і більше	до 12
Четверта	від 15 до 18 років	9 і більше	(не зазначено)	до 12

У книгах для дітей молодшого шкільного віку, що належать до другої вікової групи читачів, основний текст повинен бути надрукований без використання кольорових фарб. Заборонені виворітні шрифти (світлі букви на темному фоні) і сторінки з трьома або більше колонками. Книги для цієї вікової групи мають бути зрозумілими і наочними. Рекомендується, щоб ілюстративний матеріал становив не менше 35% вмісту книги. Крім ілюстрацій, дизайн видання повинен включати папір із оптимальною білотою та непрозорістю, щоб полегшити сприйняття матеріалу молодшими читачами. Ілюстратор, який працює над зображеннями для книг для дітей молодшого шкільного віку, повинен особливо

уважно передавати текст автора. Важливо зберігати реалістичність і виразність зображень, щоб образ був чітко впізнаваним і не спотворював уяву дитини про світ навколо.

Загальне візуальне оформлення книги має бути яскравим, але збалансованим. Для досягнення цієї мети дизайнерам слід уникає застосування надто яскравих чи надмірно забарвлених зображень, а також ілюстрацій з низькою контрастністю. Особливу увагу варто звертати на розробку вигляду персонажів, щоб головні герої мали певні спільні риси з читачами.

Оформлення ілюстрацій для дітей молодшого шкільного віку передбачає використання принципів серійності та послідовності. Проте важливо уникати одноманітності у зображуваних сценах. Сюжет повинен бути представлений за допомогою ключових моментів з мінімальною повторюваністю ілюстрованого матеріалу.

При створенні оформлення книг для дітей віком від 6 до 10 років, важливо враховувати правильне розташування тексту і ілюстрацій на сторінці. Для цієї вікової групи значущими є як естетичність матеріалу, так і практичність вибраного макету, що сприяє зручності читання та розумінню тексту. Зазвичай, ілюстрації, що доповнюють або пояснюють текст, займають меншу частину сторінки з віком читача.

РОЗДІЛ 2. Технологічні засади дитячої інтерактивної книжки про котів

Художньо-естетичні особливості дитячої книжкової ілюстрації

Проблема полягає в тому, як естетика образу літературного героя в художньому просторі дитячої книжкової ілюстрації, особливо другої половини ХХ століття, визначається його унікальністю і виразністю.

Художник, коли створює ілюстрації для дитячих книг, будує власний світ уявлень, виходячи з літературної основи, але важливо також враховувати вподобання маленьких читачів, які є одними з ключових "співавторів". Дитяче сприйняття навколишнього світу досліджують в психології та педагогіці, які також акцентують увагу на героях у візуальному контексті.

За результатами опитування серед дітей виявлено, що вони мають певні очікування до ілюстрацій у книгах: малюнки мають бути привабливими, яскравими, веселими, добрими і зрозумілими, а персонажі – майже живими. Діти часто виражають свої враження через образи, які мають сильне емоційне забарвлення, як це підтверджує проведене опитування. Однак для наукового обговорення важливо розглянути глибше значення таких термінів, як "зрозумілі" та "живі" герої.

Створення живих зображень у дитячій художній книзі сильно залежить від деталізації. Кожен предмет на малюнку повинен відповідати своєму словесному опису. Маленькі читачі дуже уважно ставляться до уявного світу, який створює художник, перевіряючи його на відповідність. Ретельна візуалізація різноманітного оточення персонажів сама по собі ще не робить їх зрозумілими.

Особливо важливий настрій, що передається малюнками у дитячих книгах. Різні відтінки настрою (сумний, веселий, іронічний, серйозний) легко сприймаються через малюнки і направляють читача, як правильно сприймати

героїв та події, описані в книзі. Все відображене на малюнках має точно передавати образи персонажів, явищ або подій, що описані автором словами.

Ілюстративна культура сучасної дитячої книги

У дитячій літературі художньо-естетична культура формується за допомогою добірки оптимальних ілюстрацій, які поділяються на різні типи. Як вірно зауважує Є. Огар, образотворчий контекст у дитячих виданнях може включати науково-пізнавальні та художньо-образні ілюстрації. Зображення у дитячих книгах виконують різні функції: інтерпретаційну, пізнавально-навчальну, виховну, естетичну та доповнювальну. Дослідниця переконана, що кожен елемент у візуальному оформленні дитячих книжок повинен дотримуватися деталізованого словесного опису. Маленькі читачі дуже серйозно ставляться до уявного світу, який створює художник, перевіряючи його на відповідність реальності.

Справді, кожна дитина спочатку звертає увагу на ілюстрації у книзі і уважно оцінює їхню відповідність описам предметів і деталізацію. На жаль, такий підхід широко поширений у сучасній дитячій літературі, що часто викликає недовіру маленьких читачів до книги і, відповідно, до світу, який навколо них.

Малюнки у книзі мають бути розташовані так, щоб маленький читач міг відчувати атмосферу художнього світу, що передається у тексті через казкових героїв та персонажів на зображеннях. Важливо, щоб ілюстративна концепція дитячого видання була не тільки добре продуманою і креативною, але й новаторською й оригінальною.

Малюнки у сучасній дитячій книзі мають бути новаторськими і непередбачуваними, щоб привернути увагу маленького читача й утримувати її протягом певного часу. Важливо, щоб художнє оформлення дитячого видання не лише відтворювало зображене, але й виконувало ряд інших важливих функцій: підкреслення основних деталей; пояснення речей, що неочевидні з тексту; розвиток спостережливості, мислення та кмітливості дитини; розширення

зорового сприйняття світу; вплив на емоційну сферу малюка для формування його власних думок та ідей. Ілюстрації повинні відображати загальну ситуацію у творі й спонукати маленького читача до власного міркування та роздумів.

Вчені переконані, що ілюстрації є важливим елементом, який допомагає дітям відчувати себе частинкою загальної мистецької культури, зокрема книжкового мистецтва. Вони формують в дітей відчуття кольору, форми, гармонії, ритму та пропорцій. Добре підібрані ілюстрації також потребують уважного вибору художників-оформлювачів, які мають популярність у видавництвах, що спеціалізуються на дитячих книгах, оскільки не всі роботи відомих художників відповідають потребам дитячого читача.

Використання ілюстрації у створенні дитячого видання

Хоча дорослі мають різні смаки, відчуття й уподобання, для дітей світ – це казка, тому важливо, щоб казка виглядала привабливо й естетично. Особлива увага при створенні дитячих книг приділяється ілюстраціям – їхній стилістиці, оформленню та використанню кольорів.

Малюнки не лише повинні відповідати змісту тексту, а й сподобатися маленьким читачам. Ілюстрація – це візуалізація, яка доповнює текстовий матеріал поліграфічного продукту, такого як книга, журнал або газета. Ілюстрації використовуються для різних цілей у книжках: вони передають емоційну атмосферу художніх творів, відображають образи головних героїв і демонструють об'єкти, такі як рослинні види (ботанічна ілюстрація), а також послідовні інструкції в технічній літературі.

В дитячих книгах ілюстрації додають текстовому матеріалу інтригу та впливають на маленьких читачів, аналогічно важливості спілкування з батьками. Малюнки відіграють важливу роль у дитячих книжках, оскільки вони можуть передати малятам більше інформації, ніж прості слова і текст.

Гарна ілюстрація дозволяє дітям зануритися у казковий світ відомих персонажів і розуміти сюжет навіть без читання тексту. Це аспект, на який звертає

увагу майже кожна дитина. Іншими словами, ілюстрації є ключовим елементом оформлення дитячих книжок. Ілюстрації можуть бути різних типів, вони можуть займати в книзі відповідну смугу тексту (смугові), половину сторінки (полуполосні) або цілий двосторонній розгорток (розворотні). Такі ілюстрації сповільнюють темп оповіді і вимагають від читача зупинки для детального розгляду. Вони допомагають розкрити зміст твору, можуть відобразити окремі епізоди, дії персонажів або описові фрагменти. Принципи оформлення книг і ілюстрацій визначаються передусім віковими особливостями сприйняття дітьми. На кожному віковому етапі дитини характерні певні способи засвоєння інформації, що значно впливає на дизайн книги, якість ілюстрацій і вибір композицій. Кожен предмет у дитячій книжці повинен відповідати його основним характеристикам. Наприклад, м'яч, зображений у книзі, повинен бути круглим, оскільки це його основна ознака, що є загальною для всіх м'ячів. Крім того, художник має надати цьому предмету конкретність існування в певному середовищі, враховуючи його характеристики та функції.

Кольорове оформлення дитячих видань має важливе значення. Використані кольори повинні бути яскравими та привабливими для дитячого ока.

Сьогодні багато ілюстраторів вибирають пастельні кольори для своїх ілюстрацій. Такі ніжні відтінки, як ніжно-рожевий (ECBCCF), лимонний (FFFABC), ніжно-блакитний (CEE8F6) і інші, приємні для очей і можуть спокійно впливати на нервову систему дитини, що дозволяє їй відпочити. У той же час яскраві неонові кольори, що також використовуються в ілюстраціях, можуть ускладнювати сприйняття як самої картинки, так і тексту. Швидке втомлення очей може перешкоджати тривалому читанню. Ці насичені кольори частіше використовуються для старших дітей.

Між пастельними та яскраво-неоновими кольорами існують стандартні кольори, які використовують майже всі графічні дизайнери та ілюстратори. Ці

кольори належать до кольорових просторів RGB (для електронних носіїв) та CMYK (для друкованих видань).

Особливістю дитячої книжкової графіки є акцент на основні елементи, що забезпечує цілісність та чіткість композиції в ілюстраціях. Загальні принципи композиційної побудови виражаються більш чітко з огляду на особливості сприйняття дітьми та завдання дитячих книг. Для малюків важливим є не лише стиль ілюстрацій, але і те, як ілюстратор передає повсякденні предмети, оскільки дитина ще знайомиться із світом навколо себе.

Ілюстрації грають ключову роль у сприйнятті простих об'єктів. Наприклад, якщо малюється людина, вона повинна мати очі, рот, вуха, руки; якщо це небо, то воно має бути відтворене з усіма характерними особливостями.

Зі вростанням діти розвиваються, і зображення для старшої аудиторії стають складнішими, з цікавими ракурсами і більш складними сюжетами. Стиль і техніка ілюстрацій у дитячих книгах змінюються залежно від вікових відмінностей. Ілюстрація в книзі – це перша зустріч дітей з мистецтвом, яка доповнює та розширює зміст книги, стимулює зорове сприйняття та викликає почуття й емоції, характерні для художнього твору.

Книжкова ілюстрація, як особливий вид образотворчого мистецтва, має значний вплив на формування чуттєвого сприйняття світу, розвиває естетичну чутливість у дитини та прагнення до прекрасного у всіх його аспектах

Технології поліграфічного виробництва

Розвиток поліграфічної промисловості пройшов складний і тривалий шлях. Виникнення поліграфічної техніки відбулося заміною рукописних текстів на друковані.

В IX столітті в Китаї і Кореї з'явилося перше книгодрукування, використовуючи дерев'яні друкові дошки з вигравірованим текстом чи малюнком. Після вигравіювання позитивних зон на дерев'яних дошках, на них наносили

фарбу, клали аркуш паперу і за допомогою гладкої палички створювали необхідний тиск для передачі фарби на папір і отримання чіткого відбитка.

Ксилографія, спосіб друкування за допомогою вигравірованих дерев'яних дощок, виникла в другій половині VI століття і стала широко поширеною в IX столітті. Цей метод залишається популярним для друку ілюстративних матеріалів і до наших днів. У XVIII столітті з'явилася торцева ксилографія, що є більш вдосконаленою версією гравюри на дереві.

Ручне вигравання малюнків і тексту на дереві вимагало значної кількості часу, але одна дошка могла дати багато відбитків, що компенсувало затрати часу. Однак виявлення помилки у тексті вимагало переробки всієї друкарської форми. Найдавнішою відомою друкованою пам'яткою є буддійська священна книга "Діамантова сутра".

У першій половині VIII століття на дерев'яних дошках в Китаї була надрукована газета "Кай Юань жибао", яка збереглася до наших днів.

В Україні також використовували ксилографію для друку книжкових прикрас, таких як заставки, віньетки, декоративні рамки, ініціали та ілюстрації, які отримали назву дереворити. Проте з часом ксилографія витіснилася більш вдосконаленими методами отримання друкованих зображень.

У кінці 1980-х років у пресі з'явилася інформація про те, що перші друковані книги виникли не в Європі, а в Азії, за двісті років до винаходу Йоганна Гутенберга. Також було виявлено металевий шрифт, використовуваний стародавніми майстрами, що стало сенсаційним відкриттям, зробленим зовсім несподівано в Кореї.

Проте ще на початку XI століття китайський винахідник Бі Шень розробив метод друку рухомим шрифтом, використовуючи м'яку глину для формування прямокутних брусків, на яких вирізав знаки дзеркально. Літери обпалювались, стаючи твердими, і використовувались у складальній формі на металевій плиті з рамкою, заповненій сумішшю каніфолі й воску. Цей метод, хоча далекий від

пізніших інновацій, що застосовувалися в ручному складальному виробництві, є важливим кроком вперед у розвитку друкарства, завдяки своїм перевагам у швидкості формування тексту, можливості коректування помилок і повторного використання складових частин форми.

У Європі у середині XV століття виникла можливість виготовлення форми для друку з використанням рухомих літер, що дозволяло виготовляти тиражі текстів. У різних країнах Європи, таких як Італія, Франція та Бельгія, поява книгодрукування пов'язується з різними винахідниками, такими як Лауренс Костер у Голландії, Памфіліо Кастальді в Італії і Прокоп Вальдфогель у Франції.

Термін "поліграфія" походить від грецьких слів, що означають "багато" і "пишу". Він використовується для опису комплексу технічних засобів, які використовуються для масового розмноження інформації у формі друкованих виробів. Поліграфія також охоплює галузь промисловості, яка займається виробництвом книг, газет, журналів, брошур та інших видань.

Поліграфічне виробництво включає в себе використання різноманітних технічних засобів для друкарського розмноження текстів та ілюстраційної інформації. У видавничо-поліграфічній практиці термін "інформація" означає відомості в будь-якій формі та на будь-яких носіях, таких як книги, малюнки, фотографії, комп'ютерні бази даних та інші форми публічної чи документованої інформації.

Друк визначається як різноманітні методи отримання відбитків на різних матеріалах. Друкарський процес описується як повторне створення ідентичних відбитків тексту та ілюстрацій, під час якого фарбовий шар передається з друкарської форми на матеріал, такий як папір, картон, скло чи метал. Друкарський знак включає в себе основні графічні елементи тексту, такі як літери, цифри, розділові знаки, а також пробіли між словами.

Фотоформа є носієм ілюстраційної та текстової інформації у формі негативу або діапозитиву, що використовується для створення друкарської форми. Шрифт

визначається як набір графічних символів одного розміру, стилю та накреслення. Друкарська форма є носієм графічної інформації тексту та ілюстрацій, який використовується для масового виробництва друкованої продукції. Вона представляє собою пластину або рідше циліндр, на поверхні якого розміщені друкарські і пробільні елементи.

Друкарські елементи є частинами форми, на які наноситься фарба і які передають відбитки на задрукований матеріал під час друку. Пробільні елементи, навпаки, не приймають фарбу, що призводить до залишення незадрукованих областей на поверхні друкованого матеріалу.

Процес друку дитячої книжки

Виробництво книги може бути одночасно простим і складним завданням. З правильними інструментами весь процес має пройти без ускладнень. Проте важливо усвідомлювати, що створення книги - це складна робота, яка вимагає співпраці багатьох фахівців. Нижче ми розглянемо кожен етап від макету до готового тиражу і визначимо ключові аспекти успішного завершення проекту.

Готовий текст часто містить багато помилок і неточностей. Тому важливо вкласти час у кілька перевірок і краще залучити сторонню особу для перегляду. Це можуть бути ваші близькі або професійні коректори, які виявлять орфографічні, стилістичні або логічні недоліки. Текст є відповідальністю автора, і перед тим, як надсилати рукопис до друкарні, варто докладно його перевірити і доопрацювати.

Коли текст готовий, його надсилають до друкарні, часто через електронну пошту. Потім менеджери друкарні проводять приблизний розрахунок бюджету проекту.

Ціну друку книги визначає низка факторів:

- обсяг тиражу;
- обраний метод друку;
- тип переплетення;

- використані типи паперу;
- дизайн обкладинки;
- наявність і характер ілюстрацій.

Тут обговорюється лише попередня вартість, оскільки більшість ціноутворювальних пунктів автор має ще визначити.

Вичитування тексту коректором друкарні

Для того щоб у книзі гарантовано не залишилося жодної помилки, друкарня здійснює додаткову перевірку всього тексту на різноманітні недоліки і неузгодженості. Відомий вираз "сім разів відміряй" особливо підходить для процесу друку книги. Не варто знехтувати цим етапом, оскільки часто зовнішній, об'єктивний погляд може виявити деякі недоліки, які автор і його співробітники можуть не помітити. Це зовсім не погано, просто варто ще раз уважно перевірити текст перед надсиланням його до друкарні.

Визначення основних параметрів книги

Поки коректор працює над текстом, можна визначитися з виглядом книги, її форматом, розміром та іншими параметрами. У цьому допоможе менеджер друкарні. Завдання автора - обрати тип і щільність паперу, вибрати м'яку або тверду обкладинку, визначити колірну гаму, варіанти офсетного чи цифрового друку, а також опції друкарської обробки та оформлення обкладинки. При бажанні зробити видання привабливим зовні, важливо не забувати про зручність тримання і читання книги.

Верстка виробу

Друкарня також відповідає за процес згортання книги для друку. Верстка є одним з найскладніших і відповідальних етапів, на якому створюється готовий макет книги.

Для зручності читання і легкості сприйняття важливо оптимально поєднувати текст і зображення, вибирати відповідні шрифти, налаштовувати поля

і розміри ілюстрацій. Читачі мало звертають увагу на якісну верстку, але легко помічають її відсутність.

Дизайн обкладинки

Якщо обкладинка книги приваблива і яскрава, це збільшує шанси на успіх видання. У дизайні обкладинки застосовуються різноманітні методи постдруку, такі як тиснення, конгрев, фольгування, лакування, ламінація. Вибір конкретного методу залежить від матеріалу, товщини і палітурки обкладинки.

Для отримання детальної інформації щодо вимог до обкладинки книги рекомендується звертатися до фахівців друкарні. Їхні знання дозволяють створити друковане видання, яке залишить найприємніше перше враження, що є важливим як для просування автора, так і для задоволення особистих вимог.

Дизайн обкладинки при підготовці книги до друку

У більшості друкарень розробка дизайну обкладинки є окремою послугою, яка оплачується окремо. Якщо у вас є власне бачення, дизайнер реалізує його за вашим ескізом. Якщо ж ідея відсутня, фахівець розробляє кілька варіантів обкладинки, і вам залишається вибрати найбільш відповідний.

Коли видавництво бере на себе весь процес підготовки книги до друку, воно також відповідає за оформлення тильної сторінки видання, маркетинг і продажі. В цьому випадку автор зазвичай має право затвердити обкладинку, але остаточне рішення зазвичай приймається видавцем.

Текст на обкладинці.

При створенні тексту для обкладинки книги важливо обдумати не лише зміст, але й вибір шрифту, яким він буде набраний. На палітурці зазвичай друкується назва книги та прізвище автора великим шрифтом. Крім цього, можуть бути вказані інші титульні дані, такі як номер тому, рік випуску та місто. Зазвичай

на звороті обкладинки розміщують анотацію до твору, інформацію про автора, штрихкод, ISBN і т.п.

Розробка палітурки є ключовим етапом у підготовці книги до друку, оскільки саме вона повинна привернути увагу покупця на полиці магазину. Візуальна комунікація грає важливу роль: автор передає суть або інтригу твору, і читач повинен розшифрувати це повідомлення.

Сьогодні шрифт є повноцінним засобом виразу, де букви та рядки можуть знаходитися дуже близько один до одного, "шуміти", "взаємодіяти" або навіть "зливатися". Він може створювати різні настрої - від спокою і гармонії до зацікавленості або страху. Шрифт повинен бути не лише естетичним і привабливим, але і логічно виправданим у використанні простору, інтервалів між символами та розбивки на рядки. Важливо не занадто прив'язувати вибір шрифту до конкретного змісту книги.

Зазвичай шрифтове оформлення обкладинки властиве політичним, виробничо-технічним, науковим та довідковим виданням.

Зображення на обкладинці.

На обкладинці книги можна розміщувати фотографії, малюнки, орнаменти, логотипи, монограми, емблеми та символи, які відповідають тематиці і змісту видання. Важливо, щоб ці візуальні елементи мали не лише художню цінність, але й відповідали ідеї книги.

Слід пам'ятати, що багато зображень захищені авторськими правами, тому для комерційного використання необхідно отримати дозвіл від правовласника. Можна створити фотографію або колаж самостійно, або використовувати безкоштовні ресурси згідно з їхніми умовами використання.

Якщо ви плануєте використати зображення на обкладинці своєї книги, зробіть його цікавим і виразним. Наприклад, багато людей все ще уявляють Африку як безмежні савани, не уявляючи її сучасність і хмарочоси. Із цим варто обережно.

Обкладинка може зацікавити покупців завдяки малюнкам, які асоціюються з темою книги, але не прямо. Важливо уникати надто яскравих або надто відвертих рішень, так як емоційний настрій для читача важливий.

Під час розробки обкладинки для підготовки книги до друку можна використовувати колажну техніку, яка передбачає використання контрастів і протиставлень.

Композиція.

Розташування текстових і графічних елементів на обкладинці залежить від вашої мети. Наприклад, якщо ваша ціль - класичний стиль і акцент на назву книги, оформлення має бути стриманим і не відволікати від головного.

Якщо ж ви хочете здивувати читача і викликати яскраві емоції, обкладинка може містити різноманітні елементи, такі як колажі, плакатний стиль або комбінації різних оформлень. Також можливий варіант - використання великих і вражаючих зображень, які привертають увагу потенційних покупців.

Якщо ви хочете виразити ідею, жанр або тему вашої книги через обкладинку, використовуйте фони, що стилізовані під ваш сюжет або епоху, а також спеціальні автентичні символи.

Під час підготовки книги до друку перевіряйте кожен етап роботи з друзями та знайомими. Незалежно від обраної обкладинки, важливо дотримуватися легкості, фокусу та гармонійних пропорцій. Уникайте перевантаження зайвими елементами, проте не допускайте нудного результату. Спробуйте зробити дизайн індивідуальним і легким у сприйнятті.

Вибір кольору для книги.

Для того щоб передати ідею книги читачам, використовуйте колір обкладинки або їх поєднання. Якщо ваш твір динамічний, краще вибрати контрастні відтінки для обкладинки. У випадку спокійного твору краще утриматися від яскравих поєднань.

Кольори поділяються на холодні та теплі, що важливо враховувати при створенні обкладинки. Вибір кольорів залежить від теми книги та бажаної реакції від читачів. Якщо ваша мета - привернути увагу, спробуйте використати кольорову гаму, що може викликати ефект роздратування.

При огляді книжкового магазину або перегляді книг в інтернеті, перше, що привертає нашу увагу, - це обкладинка книги. Дизайн обкладинки має важливе значення у привертанні читачів і спонуканні їх придбати книгу. Він є візуальним представленням вмісту всередині і може суттєво вплинути на успіх продажу книги або її невідзначеність на полицях. У цій статті ми дослідимо, наскільки важливим є дизайн обкладинки книги і його вплив на продажі та читацьку аудиторію.

1. Вловлення сутності книги

Дизайн обкладинки книги не лише створює привабливий зовнішній вигляд, але і має за мету передати сутність та основне повідомлення книги потенційним читачам. Він повинен дозволяти читачам відчувати атмосферу книги і викликати відповідні емоції, відображаючи її жанр і настрій, будь то напружений трилер або магічна ілюстрація для дитячої аудиторії.

2. Створення впізнаваності бренду

Обкладинка книги відіграє ключову роль у створенні впізнаваності автора. Згуртований та професійно виконаний дизайн обкладинок для серій або кількох книг від одного письменника допомагає читачам швидко ідентифікувати його твори. Це візуальне узгодження сприяє підвищенню довіри та лояльності, оскільки читачі пов'язують ім'я автора з якісним контентом. Сильна й легко впізнавана обкладинка книги може стати культовою, що ще більше зміцнює репутацію автора і забезпечує йому високі позиції в літературній громадськості.

3. Виділення на переповненому ринку

На сьогоднішньому книжковому ринку, на якому щодня випускаються тисячі нових видань, конкуренція надзвичайно велика. Обкладинка книги має бути вражаючою візуально і здатною виділитися серед інших, щоб залучити увагу

потенційних читачів. В магазинах це може сприяти швидкому продажу, а в онлайні – привернути увагу серед маси мініатюр. Навіть найкраща за змістом книга може залишитися непоміченою без привабливої обкладинки.

4. Передача професіоналізму та якості

Обкладинка книги виступає важливим елементом першого враження, яке автор і його твір залишають у читачів. Вона відображає професіоналізм і якість видання, впливаючи на сприйняття не лише зовнішнього вигляду, а й внутрішнього змісту книги. Вірно підібрана обкладинка може значно підвищити інтерес до книги і викликати позитивні емоції у потенційних читачів.

5. Розвиток тенденцій у дизайні обкладинок книг

Дизайн обкладинки книги, подібно до будь-якого мистецтва, піддано впливу тенденцій і смаків, що постійно змінюються. Те, що було популярним десять років тому, може бути вже неактуальним для сучасних читачів. Дизайнери мають бути осведомленими про сучасні тенденції у використанні типографіки, колірної палітри та візуальних стилів, що є популярними у цій сфері. Шляхом слідкування за оновленнями в дизайні, автори та видавці зможуть забезпечити, що обкладинки їхніх книг завжди будуть актуальними та привабливими для цільової аудиторії.

Історія скульптур одеських котів

У 2017 році міська рада Одеси офіційно визнала котів важливою частиною міської екосистеми. Того самого року мисткиня Тетяна Штикало започаткувала проєкт "Одеські коти", в рамках якого вона створила п'ятнадцять скульптур, що зображують 18 тварин.

Ці скульптури розміщені на 15 популярних туристичних місцях міста. Згідно з Тетяною Штикало, серед цих котів половина є віртуальними представниками реальних одеських котів, яких знали місцеві мешканці.

Серед найвідоміших одеських котів є Моріс, Базаріна, Ізюм та Чілик, кожен з яких має свою унікальну історію, пов'язану з містом. Зокрема, Базаріна є

легендарною мешканкою Нового базару, її вважали найбільшою кішкою Одеси через її вагу в 18 кілограмів, адже місцеві мешканці постійно годували її на ринку.

Кіт поета-сатирика Михайла Жванецького, Моріс, зображений на скульптурі, спить на портфелі. Тетяна Штикало збила багато фотографій, які використала для створення портрету кота. При прийомі скульптури письменник відзначив схожість із своїм улюбленцем.

Скульптура сфінкса Ізіум, який одягнутий у морську сорочку, мружить очі на сонці. Котеня Чілик, який "прибився" до будівельників на пляжі Ланжерон, є ще дитинча. Тетяна Штикало наголошує, що Чілик був дуже великим котом і жив чотирнадцять років, а саме він приймав свою скульптуру.

Інший кіт приходив на роботу до офісу будівельної компанії з дев'ятої ранку до шостої вечора і вважався повноправним членом колективу. Васько мав слабкість до риби, зокрема до кільків у томатному соусі. Василь Васильович Котющенко жив у редакції і займав посаду заступника головного редактора, підписуючи більше ста книг своїм іменем. Його підпис зустрічали на книгах під ім'ям "Василь Васильович Котющенко, заступник головного редактора або коректор".

Решту скульптур Тетяна Штикало створила за власним винаходом. Кішка-геймерка Пушинка грає на планшеті, а кішка Софа, за словами мисткині, має одеський характер і французький шарм (рис.3).

Рис. 3. Скульптура кішки «Софи»

Рис. 4. Скульптура кота «Чілика»

2.1. Процес створення макету книги

Створення макету книги проходить кілька етапів. Починається він з чіткого визначення ідеї, наступним кроком є формування стилю видання. Після збору всієї необхідної інформації та визначення цільової аудиторії розпочинається розробка макету книги.

Особлива увага приділялася вибору формату книги, який було вирішено обрати у форматі А5.

Далі у процесі оформлення стилю книги стояв вибір шрифтів. Основним критерієм було знайти шрифт, який буде зручно читати молодшим читачам. Такий шрифт має мати чіткі літери без зайвих деталей, що можуть заплутати дитину. Для основного тексту ми обрали класичний шрифт з засічками під назвою Cambria Math.

Назви заголовків кожного розділу ми оформили іншим шрифтом — Lasco. Цей шрифт має вигляд рукопису, що робить його м'яким і легко сприймається, особливо для дітей.

Створення макету книги розпочалося з побудови модульної сітки, яка служила основою для всієї композиції. При розробці враховувались розміри шрифту (кегель) і формати майбутніх ілюстрацій, які мали займати всю сторінку. Це було обумовлено тим, що макет книги мав малий формат, тому графічні елементи такого розміру мали бути легко сприйнятні читачами. На рисунку 5 наведено приклад розкладки однієї зі сторінок книги, де показано розташування ілюстрації та основної текстової частини.

Кожен графічний елемент макету був передбачено ескізувати. Всі персонажі, зображені на ілюстраціях, були відобразлені на окремих аркушах з метою створення найбільш виразного вигляду. На цих аркушах також затверджувалася кольорова палітра для кожного персонажа.

Після створення ескізів ми приступили до виконання малюнків котиків у програмному забезпеченні. Пози котиків були вибрані на основі моїх власних фотографій, зроблених перед цим. На рисунку 6 наведено поетапне виконання малюнка.

Рис. 5. Розворот з книги

Кожний графічний елемент при створенні макету ескізувався. Всі персонажи, зображені на ілюстраціях, промальовувалися на окремих аркушах з ціллю створити найбільш підходящий для них образ. На цих же аркушах затверджувалася кольорова палітра кожного персонажа.

Коли вже були відмальвовані ескізи, я почала малювати котиків у застосунку. Пози котиків брала з оригінальних фото які були зроблені мною. Нижче на Рис. 6. Зображено поетапне виконання малюнку.

Рис. 6. Поетапне створення малюнку.

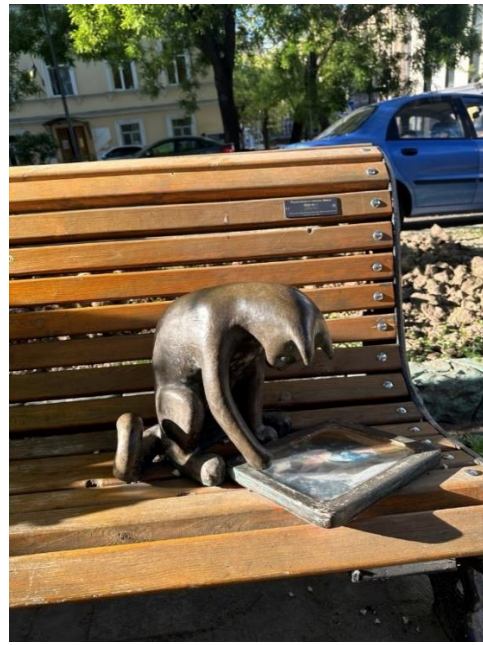

Рис. 7. Ось так виглядає скульптура

Окрім того, у книжці є ігровий розворот, який я створила у програмі Adobe Illustrator. На ньому розташований лабіринт, в якому потрібно провести котика до рибки. Також на цьому розвороті розміщені контури котиків, які дитина може розмальовувати так, як їй подобається (рис.8).

Рис. 8. Ігровий розворот.

Схожим чином було створено всі ілюстрації та обкладинку книги. Обкладинка також була розроблена з використанням модульної сітки. Головна кольорова палітра складається з приємних пастельних відтінків, що сприймаються дітьми у віковому діапазоні від 6 до 11 років. Обкладинка книги виконана в блакитних тонах, а ілюстрації розташовані на всю сторінку в макеті книги. Всі ілюстрації були створені у програмах Krita та Photoshop.

Після уважного розгляду всіх технічних і графічних деталей можна переходити до наступного етапу – верстки книги у програмі InDesign.

Перед початком верстки важливо ознайомитись з основними правилами цього процесу, включаючи уникання висячих рядків та дотримання орфографічних норм.

Зазвичай після цього настає етап підготовки книги до друку, під час якого проводиться перевірка на наявність помилок і відповідність технічним стандартам, а також потреба у подальших коригуваннях верстки або дизайну. Процес макетування є складним і багатошаровим, вимагає дотримання численних правил, які сприяють створенню ідеального макету книги, здатного здобути серця багатьох читачів.

ВИСНОВКИ

Після аналізу інтерактивних книг із їхніми ілюстраціями можна зазначити, що ілюстрації відображають моральні та ціннісні аспекти. Було проведено дослідження щодо вибору кольорів, шрифтів та технік малювання. Готовий макет книги привертає увагу і має потенціал для успішного продажу на широкому книжковому ринку, який потребує оригінальних рішень у дизайні.

Також було вивчено історію розвитку дитячої книжкової ілюстрації в Україні та світі, а також можливості використання інтерактивних елементів у книзі. Для створення «Дитячої інтерактивної книжки про котів» було обрано сучасне програмне забезпечення. Використання програм Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe InDesign та Krita на ноутбучі та графічному планшеті дозволило створити ілюстрації, макет та інші елементи. Krita використовувалася для малювання з використанням різноманітних пензлів, Illustrator – для створення різноманітних графічних елементів, а InDesign – для верстки та підготовки до друку. Зображення було підготовлене у форматі СМУК для забезпечення точності кольорів на друкарській машині і збережене у форматі PDF.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Чому під час війни важливо читати. Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство», 2023, с. 178-184 <http://surl.li/tyztct>
2. Книга як одне з чудес створених людиною. <http://surl.li/ciuaqy>
3. Дитяча книга як основа духовно інтелектуального розвитку дітей дошкільного віку <http://surl.li/smazop>
4. Дитячі інтерактивні книги <http://surl.li/sdhoag>
5. Інтерактивна книга: поняття та особливості <http://surl.li/sjvlnp>
6. Аналіз особливостей дизайну книг для дітей молодшого шкільного. Видавництво «Аба-бага-ла-ма-га», Теорія та практика дизайну, № 24, 2021, с. 95-103 віку <http://surl.li/wihdxb>
7. Художньо-естетичні особливості дитячої книжкової ілюстрації <http://surl.li/mumxqu>
8. Ілюстративна культура сучасної дитячої книги: видавничі норми й читацькі вимоги <https://core.ac.uk/download/pdf/153585109.pdf>
9. ВИКОРИСТАННЯ ІЛЮСТРАЦІЇ У СТВОРЕННІ ДИТЯЧОГО ВИДАННЯ
Глюза М.П., студентка, кафедра МСТ, ХНУРЕ, Табакова І.С., доцент, кафедра МСТ, ХНУРЕ <http://surl.li/qcyzhh>.
10. Технології поліграфічного виробництва. <http://surl.li/qmuiqw>
11. Про що треба знати для друку книги. <https://exp-print.com.ua/news/o-chem-stoit-znat-avtoru-pri-pechati-knig/>
12. Підготовка книги до друку. / Вип. 138 (№ 11). Ч. 1: Історичні науки., 2018. С. 150-161. <http://surl.li/xzrukM>
13. Важливість дизайну обкладинки книги <http://surl.li/fmveez>
14. Моріс, Базаріна, Ізюм та Чілик: історія скульптур одеських котів. <https://suspilne.media/odesa/181922-moris-bazarina-izum-ta-cilik-istoria-skulptur-odeskih-kotiv/>

15. ФУНКЦІЇ ІЛЮСТРАЦІЙ У ДИТЯЧІЙ ЛІТЕРАТУРІ. Ivan Bratus. April 2019.

Матеріал про роль ілюстрування в дитячих книжках. <http://surl.li/vxaruq>

Ім'я користувача:
Анна Серединко

ID перевірки:
1016390979

Дата перевірки:
27.06.2024 13:51:08 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
27.06.2024 14:00:42 EEST

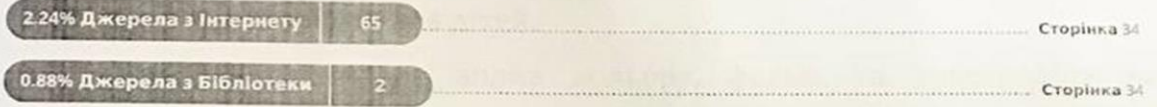
ID користувача:
100001433

Назва документа: фк 022 Шерстяченко Н.І

Кількість сторінок: 32 Кількість слів: 7144 Кількість символів: 53081 Розмір файлу: 327.74 KB ID файлу: 1016204033

3% Схожість

Найбільша схожість: 0.9% з Інтернет-джерелом (<https://ru.osvita.ua/vnz/reports/dilovodstvo/24214>)

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

